

ГЛАВА V. Права и задължения на учениците

Чл. 27. Учениците имат следните права:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. да избират профила и професията;
4. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите учебни часове;
5. да получават библиотечно-информационно обслужване;
6. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
7. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
8. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование или професия;
9. да участват в проектни дейности;
10. да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите часове;
11. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаването на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в това число на училищния учебен план;
12. да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;
13. да бъдат поощрявани с морални и материални награди;
14. да получават стипендии.

Чл. 28. (1) Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

1. по медицински причини, за което представя медицински документ до **3 учебни дни** след връщането си в училище, издаден от общопрактикуващ лекар или от лекар в лечебно заведение;
2. поради участие в други дейности извън процеса на училищното образование, като състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, при представяне на документ от спортния клуб, в който ученикът членува, от организаторите на дейностите, от институцията, от името на която участва в тях, и след потвърждение от родителя;
3. до **3 учебни дни** в една учебна година въз основа на мотивирано писмено заявление от родителя до класния ръководител;
4. до **7 учебни дни** в една учебна година с разрешение на директора на училището въз основа на мотивирано писмено заявление от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, в която подробно се описват причините за отсъствието.

(2) Заявлението по ал. 1 и т. 3 се подава **преди** отсъствието на ученика, а ако това е невъзможно, родителят уведомява класния ръководител в телефонен разговор или по имейл и подава заявлението до **3 учебни дни** след връщането на ученика в училище.

(3) В случай че заявлението по ал.1, т. 4 не може да се подаде преди отсъствието на ученика, родителят уведомява за това класния ръководител в телефонен разговор или по имейл и подава заявлението до **3 учебни дни** след връщането на ученика в училище. Директорът на училището въз основа на заявлението взема решение дали отсъствията на ученика са по уважителни причини.

(4) При разминаване на информацията между документа за извиняване на отсъствията и електронния дневник (неотразяване на отсъствията в дневника), се зачита информацията от документа.

(5) Броят на отсъствията на всеки ученик се отбелязват ежеседмично в електронния дневник.

(6) Ученик може да отсъства по уважителни медицински причини от учебния предмет по физическо възпитание и спорт, когато е противопоказно физическо натоварване и присъствието му в час. Видът на заболяването и заключението за освобождаване от обучение по учебния предмет физическо възпитание и спорт се удостоверяват с медицински документ.

(7) В случаите, когато освобождаването от учебния час по учебния предмет физическо възпитание и спорт е за целия учебен срок или за учебната година, ученикът няма право да напуска територията на училището по време на учебния час, а директорът въз основа на представените медицински документи определя със заповед начина на уплътняване за ученика на времето, определено за учебните часове. Заповедта се съобщава на родителя на ученика.

(8) За ученик, обучаван в дневна форма и/или ОРЕС, чиито отсъствия не позволяват оформяне на срочна или годишна оценка по един или няколко учебни предмета, директорът на училището

определя със заповед условията и реда за оценяване на знанията и уменията за учебния срок или за учебната година.

(9) Ученик, **пропуснал 25% от часовете** по даден учебен предмет, приключва учебния срок или година чрез полагане на изпит. Редът и условията за провеждане на изпита се определят със заповед на директора.

(10) Ученик повтаря годината, когато има оформена оценка слаб 2 за годината.

Чл. 29. Учениците имат следните задължения:

1. да присъстват и да участват в учебните часове и занимания;
2. да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;
3. да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;
4. да се явяват в училището с облекло и във вид съгласно изискванията на училищния правилник:
 - Забраняват се облекло и тежък грим, неподходящи за училищната среда, неприлично къси поли и панталони, прекалено плитки панталони, високи токове, прозрачно облекло и предизвикателно изрязани дрехи /блузи и рокли/, маратонки с колелца.
 - Забранява се престоят в училище и учебен час с шапка или качулка;
 - Забранява се носене на обеци на необичайни места, както и бижута, които носят риск.
 - Забранява се носенето на всякакви бижута и други аксесоари, символизиращи различни религиозни и идейни течения, носене на символи и знаци, показващи принадлежност към политически групи, секти, характеризиращи се с антиобществена дейност, носене на емблеми, тениски и шалчета на футболни клубове;
5. да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, включително електронни наргилета и електронни цигари, алкохол, наркотични вещества и енергийни напитки, както и флакони с райски газ ;
6. да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност; да не играят по коридорите и в класните стаи с предмети, които могат да увредят живота и здравето на учениците, както и училищното имущество;
7. да не тичат и да създават пречки за свободното движение по коридорите и стълбищата; да не се пързаят по парапетите в коридорите, да се надвесват по первазите на прозорците, да играят със снежни топки. Да не използват скейдбордове, ролери и други игри, които застрашават живота и здравето на другите ученици и гражданите в района на училището;
8. да носят ученическата си лична карта в училище и извън него; да съхраняват документите удостоверяващи принадлежността им към училището и да ги предоставят при поискване включително и електронните носители / карта или чип за достъп /;
9. да спазват правилата за поведение в паралелката и в училището;
10. да спазват Правилника за дейността на училището;
11. да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове;
12. **да не използват мобилните си телефони**, както и друга лична електронна и комуникационна техника по време на учебните часове. **Телефоните се оставят изключени на определено от учителя място за целия учебен час.** При първо нарушение техническото устройство се отнема до края на учебния час и в електронния дневник се вписва забележка. При второ нарушение техническото устройство се отнема и се предава на зам. директора, който го връща само на родител (настойник). **По време на контролни и класни работи всички електронни и комуникационни устройства се оставят изключени на посоченото от учителя място до края на часа.**
13. да опазват и поддържат училищното имущество; родителите на ученик, който повреди училищно имущество, отстраняват повредата или заплащат отстраняването ѝ в тридневен срок от датата на констативния протокол, изготвен от счетоводител, домакин и класен ръководител; **за умишлено увреждане на ученика се налага и санкция;**
14. да спазват определените санитарно-хигиенни и противопожарни норми;
15. да се явяват в училище 15 минути преди началото на учебните занятия;

16. да спазват указанията на охраната при нормална и при изключителна обстановка в сградата и района на училището и да поддържат строго официални отношения с нея;
17. да заемат мястото си в кабинета и да се подготвят за работа с биенето на звънеца; закъснение на ученика за учебен час до 20 минути се отчита като половин отсъствие, а закъснението за учебен час с повече от 20 минути – като едно отсъствие;
18. да спазват установения ред в класните стаи по време на учебните часове и през междучасията;
19. да не внасят храни и напитки и да не се хранят и дъвчат дъвка в учебните помещения;
20. да се снабдят своевременно с учебни помагала, учебници и ученическа лична карта и да ги носят редовно в училище. Явяването на учениците без учебници и учебни помагала в час се счита за възпрепятстване на учебния процес и ученикът получава забележка в електронния дневник на класа.
21. да не нанасят и поправят оценки в училищната документация.
22. да посещават обществени места единствено съгласно изискванията на Закона за закрила на детето;
23. да не изнасят и повреждат вещи от класната стая, кабинетите и други помещения;
24. да не подсказват и преписват по време на учебния процес или да използват готови материали като свои;
25. да не драскат или пишат по стените, вратите, учебната мебел и фасадата на сградата, както и по цялото движимо и недвижимо имущество;
26. да не чупят контакти и ел. ключове;
27. да не участват в политически партии и организации до навършване на 18-годишна възраст;
28. да не прескачат инстанции – кл. ръководител, зам. директор, директор – за решаване на конфликтни ситуации, създали се в училище;
29. да не отказват изпитване по ФВС по здравословни причини без медицинска бележка, заверена от медицинския специалист на училището. В противен случай това се отразява върху окончателната оценка;
30. учениците от начален етап не напускат сградата на училището по време на учебните занятия и междучасията. Същото се отнася и за учениците от прогимназиален етап (5. – 8. клас) при обявена извънредна епидемична обстановка в страната;
31. да не демонстрират интимна близост на територията на училището;
32. да не публикуват в електронните медии снимки и информация на съученици и учители без тяхното разрешение, както и снимки и информация за себе си без разрешението на родителите си;
33. да не представят фалшиви извинителни бележки; при фалшифициране на подпис на родител, личен лекар, учител носят отговорност, като бележката няма да се признае;
34. в часовете по ФВС да се явяват с игрално облекло и спортни обувки, предназначени само за часа.

Чл. 30. (1) Ученик е този, който е записан в училище за обучение за завършване на клас.

(2) Ученик се отписва от училището, когато:

1. се премества в друго училище;

2. се обучава в дневна, комбинирана форма и не е посещавал училището по неуважителни причини за период, по-дълъг от два месеца;

3. се обучава в самостоятелна и индивидуална форма и не се е явил да положи съответните изпити в три поредни сесии.

(3) Случаите по ал. 2, т. 2 и т. 3, когато ученикът е в задължителна училищна възраст, директорът на училището уведомява съответната общинска администрация, РУО и органите за закрила на детето.

Чл. 31. (1) За неизпълнение на задълженията, определени в закона, в нормативните актове по неговото прилагане и в правилника за дейността на училището, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат следните санкции:

1. забележка;

2. преместване в друга паралелка в същото училище;

3. предупреждение за преместване в друго училище;

4. преместване в друго училище;

5. преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение.

(2) Когато ученикът възпрепятства провеждането на учебния процес, учителят може да го отстрани до края на учебния час.

(3) Когато ученикът се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на правилника за дейността на училището, както и когато състоянието му не позволява да участва в учебния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му.

(4) Веднага след приключването на учебния час по ал. 2 или след отстраняването на ученика по ал. 3 се предприемат дейности за мотивация и за преодоляване на проблемното поведение и се уведомява родителят.

(5) За ученика с наложена санкция се осигуряват и дейности за превенция и преодоляване на проблемно поведение.

(6) Отстраненият ученик изчаква появата на родителите си в кабинета на училищния психолог, лекарския кабинет, кабинетите на зам.- директора или директора;

(7) Отстраняването на ученика е до отпадане на обстоятелствата и за срока на отстраняването му се отбелязват отсъствия по неуважителни причини.

(8) Учителят, приложил мярката, отбелязва отсъствието по неуважителни причини за часа в електронния дневник.

Чл. 32. (1) За откриване на процедурата по налагане на санкция директорът на училището писмено уведомява родител/представител на детето и съответните териториални структури за закрила на детето за извършеното нарушение.

(2) В уведомлението по ал. 1 се посочват извършеното от ученика нарушение и условията, при които родителят или определеното лице може да участва в процедурата по налагане на санкцията.

(3) Връчването на уведомлението по ал. 1 се извършва от служител на училището, по пощата или чрез куриерска служба с препоръчана пратка с обратна разписка на адреса на родител/представител на детето. Съобщаването по ал. 1 може да се извърши и на посочен от родителя /представител на детето електронен адрес, като в този случай връчването се удостоверява с копие от електронния запис за това.

Чл. 33. Преди налагане на санкцията ученикът има право да бъде информиран и консултиран от представител на Дирекция "Социално подпомагане" по местоживееене с цел защита на неговите права и интереси.

Чл. 34. Санкциите "забележка" и „**преместване в друга паралелка в същото училище**“ се налагат със заповед на директора по предложение на класния ръководител, а останалите санкции – със заповед на директора по предложение на Педагогическия съвет.

Чл. 35. (1) Санкцията "преместване в друга паралелка в същото училище" не се прилага, когато това налага промяна на профила, професията или специалността.

(2) Мерките по чл. 31, ал. 2 и 3, както и санкциите "предупреждение за преместване в друго училище" и "преместване в друго училище" не се налагат на учениците в класовете от началния етап.

(3) Санкции не се налагат на ученици, когато поведението им е резултат от увреждане или нарушение на здравето, посочено в медицински документи.

Чл. 36. (1) За едно нарушение не може да бъде наложена повече от една санкция по чл. 31, ал. 1. Мерките по чл. 31, ал. 2 и 3 се налагат независимо от санкциите по чл. 31, ал. 1.

(2) Видът на санкцията се определя, като се отчитат причините и обстоятелствата при извършване на нарушението, видът и тежестта му, както и възрастовите и личностните особености на ученика.

Чл. 37. (1) Санкциите са срочни.

(2) Срокът на санкциите е до края на учебната година.

(3) Когато санкциите "преместване в друга паралелка в същото училище", "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" са наложени до 30 учебни дни преди края на втория учебен срок, те влизат в сила от началото на следващата учебна година.

Чл. 38. Санкция "Забележка"/чл.199,ал.1,т.1 от ЗПУО / се налага при:

1. системни закъснения за час /над 10 на срок/;

2. допуснати от 5 до 10 отсъствия по неуважителни причини;

3. неспазване на установения ред в училище;

4. при три явявания в рамките на един учебен срок без спортно облекло в часовете по ФВС и/или без материали в часовете по Изобразително изкуство и Технологии и предприемачество;

5. регистрирани над 5 забележки в електронния дневник относно дисциплината и поведението на ученика, придружени от описание на конкретното нарушение, регистрирано от учителя;

6. при системно нарушаване правилата на пропусквателния режим – 3 пъти /без чип или карта/ при влизане в училище.

7. използване на мобилни телефони и таблети по време на учебен час;

8. прояви на вербална агресия;

9. неуважително отношение към преподавател или служител на училището;

10. тютюнопушене, използване на електронни цигари и флакони с райски газ в сградата и района на училището;

11. при задействане на противопожарна, домофонна и звънчева система.

Чл. 39. Санкция „Преместване в друга паралелка на същото училище“ се налага при:

1. поведение, което е нарушение на установения ред при провеждане на екскурзии с учебна цел;

2. повреждане на училищно имущество;

Чл. 40. Санкция “Предупреждение за преместване в друго училище“ се налага при:

1. прояви на физическо насилие;

2. при налагане на мярката отстраняване от учебен час повече от пет пъти за един учебен срок;

3. допуснати от 10 до 15 отсъствия по неуважителни причини.

4. системно нарушаване на дисциплината, регистрирани над 15 забележки в дневника на паралелката за един учебен срок;

5. употреба и разпространение на алкохол, наркотици и флакони с райски газ в района на училище, както и по време на училищни екскурзии и други училищни мероприятия;

6. при системно тютюнопушене в училището и района, регистрирано с три доклада от учители на 1.СУ;

7. кражба или унищожаване на училищно или чуждо имущество;

8. организиране и провеждане на хазартни игри;

9. фалшифициране на училищна документация;

10. при внасяне и/или използване в сградата на училището на хладни, огнестрелни оръжия, както и различни средства за самозащита, които застрашават живота и здравето на учениците.

Чл. 41. Санкцията “Преместване в друго училище” се налага за системни нарушения на този правилник и сериозни провинения като:

1. особено тежки прояви на агресия и насилие /средни и тежки телесни повреди, регистрирани от медицинско лице /;

2. унищожаване на официална училищна документация;

3. допуснати над 15 отсъствия по неуважителни причини;

4. подаване на фалшиви сигнали за поставени взривни устройства в сградата или района на училище.

Чл. 42. Санкцията “Преместване от дневна в самостоятелна форма на обучение” се прилага за ученици, навършили 16 години, които са допуснали сериозни нарушения на ПДУ по предложения на учители или друг персонал от училището за :

1. повече от 15 неизвинени отсъствия;

2. други тежки или системни нарушения.

Чл. 43. При наложени наказания според ПДУ, както и при допуснати повече от три забележки за лоша дисциплина в електронния дневник на класа, ученикът няма право да участва в училищни екскурзии.

Чл. 44. Ученици, наказани с решение на ПС, губят право на стипендия съгласно ПМС №328/21.12.2017 г., както и от правото да участват в представителни прояви от името на училището.

44.1. при допуснати над 5 неизвинени отсъствия и/или над 120 извинени отсъствия за предходната учебна година за стипендия за първи учебен срок;

44.2. при допуснати над 5 неизвинени отсъствия и/или над 120 извинени отсъствия от първи учебен срок за стипендия за втори учебен срок;

44.3. при наложена санкция „Забележка“, както и други нарушения на правилника,;

44.4. при допуснати над 120 извинени отсъствия, (не важи за ученици, претърпели сложни и продължителни заболявания и операции, свързани с дълго болнично или извънболнично

лечение, което е доказано с необходимите медицински документи). 44.5. при особени случаи (над 120 извинени отсъствия) комисията си запазва правото да разгледа медицински или други документи и да излезе с решение по конкретния случай;

Чл. 45. Ученикът има право преди налагане на съответната санкция да бъде изслушан или писмено да обясни обстоятелствата и фактите, свързани с конкретното нарушение. Изслушването задължително се извършва в присъствието на училищния психолог/социален работник.

Чл. 46. (1) Заповедта за налагане на санкцията се издава в 14-дневен срок от предложението на класния ръководител или от решението на ПС.

(2) Заповедта се съобщава в тридневен срок от издаването ѝ на ученика и родителя му, а заповедта за налагане на санкцията „Преместване в друго училище“ – и на началника на РУО.

(3) Заповедта може да се обжалва пред началника на РУО и при условията и реда на АПК.

Чл. 47. (1) Наложениите санкции се отразяват в електронния дневник и в личния картон на ученика.

(2) При налагане на мярката „Отстраняване от час“ ученикът няма право да напуска територията на училището за времето на отстраняването си.

Чл. 48. (1) Санкциите се заличават с изтичане на срока, за който са наложени, или предсрочно по реда, по който са наложени.

(2) Заличаването се отбелязва в личния картон на ученика.